

jeg haaber dog, at det maa finde almindelig Billigelse. Det var ønskeligt med det Hensyn for Die, som jeg før formulerede omtrænt saaledes: Enhver Person har Statsborgerret i et Land og kun i et Land, at der blev taget under Overvejelse, om man ikke her kunde faa visse internationale Regler at gaa efter. Det er imidlertid ganske vist ønskeligt at finde et Grundlag for en saadan Forhandling. Der falder mig her ind, hvad jeg hørte udtalt paa en Kongres i Svejts i August af et anset retshyndigt Medlem af det meget ansete „Institut de droit international“, at hvor han var i Tvivl om, hvorledes et eller andet internationalt Forhold skulde ordnes, spurgte han: Hvorledes er det ordnet i Forbundsstaten i Svejts, som jo bestaar af 22 suveræne Kantoner; Svejts er ligesom et Billede i formindstet Maalestok paa forskellige suveræne Stater, dets Stater ere, uagtet hver især er suveræn, dog noget fælles, og naar man ser, hvorledes det er ordnet der, faar man tit en Vejledning til, hvorledes man i Fremtiden skal bære sig ad. Der er nu i den Henseende det karakteristiske, at for at faa Indfødsret i Svejts, maa man for det første have haft fast Ophold der i to Aar, man maa naturligvis henvende sig til Forbundsraadet for at faa det. Dette er imidlertid ingenlunde tilstrækkeligt. Der kræves saa videre, at man først skal have Indfødsret eller Statsborgerret i en Kanton, og der gælder derom meget forskellige Regler i de forskellige Kantoner. Det er altsaa den Vej, jeg mener, man skulde gaa, at man skulde se at faa noget saadant fælles. Den Kanton, som man mener er mest fremstreden i den Retning er Neuchâtel, og der er man gaaet saa vidt, at det ligesom kan siges at være en Ret for en Person at faa Indfødsret. Han kan forlange Indfødsret, naar han fyldestgør visse Betingelser, men der fordres ganske vist ogsaa, at han skal betale noget vist derfor, og derved faar man en Slags Garanti for, at han er tilstrækkelig økonomisk velstillet, thi i den Henseende maa det gaa med Erhvervelse af Statsborgerret i et nyt Land, som med at indtræde i et privat Selskab: man maa ikke falde det til Byrde, man skal ikke være blot nydende, men tillige ydende Medlem. Paa den anden Side, naar en Udlænding har boet et vist kortere Aaremaal et Sted, og man paa enhver mulig Maade har Garanti for, at han har sluttet sig til Landet som til et nyt Fædreland, har ofret det sit Arbejde, har betalt sine Skatter, er der ogsaa en moralsk Ret for ham til at faa Statsborgerret eller Indfødsret, naar han søger derom. Det er den

Opgave, man skulde se at løse, saa vil ogsaa den Genfærdighed komme frem, paa hvilket Punkt nu Bæneligheden lige over for Forholdet til Sverige ligger. Jeg tror, at de interparlamentariske Konferencer, der nu gaa paa femte Aar, ville være et passende Sted til at tage denne Tante op og foreløbig forberede Stemningen mellem de forskellige Rigsdages Medlemmer til en saadan Ordning, der kunde komme alle Lande til gode. Men foreløbig er det jo ikke Spørgsmaalet her; her er kun Spørgsmaal om, at vi paa Grundlag af vor, kan jeg sige, meget forældede Lovgivning komme videre i Aar. I tidligere Aar har Udvalget atter og atter ønsket et Gennemsyn af vor Lovgivning baade med Hensyn til Indfødsrettens Virkninger og med Hensyn til Indfødsretten, og vi ere i den Henseende, tør jeg nok sige, tilbage for de fleste Lande, idet Indfødsretten der er grundlagt paa en anden Maade end her. Medens vi endnu staa paa det forældede territoriale Princip, er man i andre Lande gaaet over til Afstammingsprincippet, at medens det her i Landet i de fleste Tilfælde er det afgørende, om vedkommende er født i Landet, selv om det er af fremmede Forældre, saa spørger man i de fleste andre civiliserede Lande om, hvorfra de stamme.

Det er paa Grundlag af disse Betragtninger, at jeg paa Flertallets Begne skal anbefale det høje Ting at genindsætte i Loven de 18 Personer, der ere udstemte i Landstinget.

Jeg har kun en lille Bemærkning at gøre endnu. Der er af Ordføreren stillet et Ændringsforslag af rent formel Natur. Naar det er stillet af Ordføreren alene, maa man ikke slutte deraf, at Udvalget ikke skulde være enig dert, det antager jeg, at det er; men det var først i sidste Øjeblik ved Affilingen af Betænkningen, at jeg kom i Tante derom. I en længere Mærkning har Bogstavordenen paa Lovforslaget været noget forældet. I gamle Dage kunde man se ogsaa danske Ordboøger, hvor æ kom ved Siden af a og ø ved Siden af o. I svenske Ordboøger vil man finde det sammensatte Bogstav å tage sin Plads i Bogstavrækken foran de andre sammensatte Bogstaver æ og ø. Det er en saadan formel Ændring, som jeg mener, at ingen kan have noget imod.

Rettelse.